

Credința și fapta

Foaie duminicală a parohiei "Toma Cozma"

Duminica dinaintea Înălțării Sfintei Cruci

În această săptămână,

marți:

Înălțarea Sfintei Cruci

Cruce sculptată din altarul bisericii noastre

Cel ce Te-ai înălțat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruiește-i, Hristoase Dumnezeu. Veselește cu puterea Ta pe credinciosul nostru popor, dăruindu-i lui biruință asupra potrivnicului, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruință.

Condacul Înălțării Sfintei Cruci

Evanghelia duminicii

Convorbirea lui Iisus cu Nicodim

(Ioan III, 13-17)

13. Și nimeni nu s-a suit în cer, decât Cel ce S-a coborât din cer, Fiul Omului, Care este în cer.
14. Și după cum Moise a înălțat șarpele în pustie, așa trebuie să se înalțe Fiul Omului,
15. Ca tot cel ce crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică.
16. Căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul Născut L-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică.
17. Căci n-a trimis Dumnezeu pe Fiul Său în lume ca să judece lumea, ci ca să se mântuiască, prin El, lumea.

IMPORTANT

- ❖ Marți, 14.09.2004, este ziua **Înălțării Sfintei Cruci**, care se serbează prin postire aspră, fiind considerată ca o zi ce face parte din săptămâna Patimilor – de aceea, chiar la Liturghie se citește Evanghelia Patimilor Domnului.
- ❖ De asemenea, postirea se extinde și asupra fructelor care au semințele dispuse în formă de cruce: nuci, unele soiuri de struguri, etc.
- ❖ Conform Tradiției, creștinii aduc la biserică, spre binecuvântare, busuioc și alte flori de sezon, pentru împodobirea crucii, care va rămâne pe iconostas timp de 8 zile. O parte din busuiocul adus rămâne pentru slujbele bisericești de peste an, iar restul se împarte creștinilor în a opta zi.
- ❖ Împodobirea Sfintei Cruci se va face luni seara, la slujba Vecerniei. Apoi Crucea împodobită va sta pe Sfânta masă din altar până a doua zi.
- ❖ Cu prilejul **începerii noului an școlar**, urăm mult succes tuturor copiilor și tinerilor din parohia noastră și le amintim în această zi de **14.09.2004**, vom rosti la Sfânta Liturghie rugăciuni speciale pentru elevii prezenți.

Vă invităm cu drag să participați !

Crucea în istorie și în viața noastră

În ziua de 14 septembrie a fiecărui an, Biserica Ortodoxă prăznuiește *Înălțarea Sfintei Cruci*, sărbătoare prin care sunt comemorate importante evenimente petrecute în istoria creștinismului: atât aflarea minunată de către Împărăteasa Elena a Crucii pe care a fost răstignit Mântuitorul Hristos și Înălțarea ei solemnă în văzul poporului de către Patriarhul Ierusalimului, Macarie, cât și aducerea Sfintei Cruci de la perși în anul 629, pe timpul împăratului bizantin Heraclius, care a așezat-o cu mare cinste în Biserica Sfântului Mormânt din Ierusalim.

Potrivit Tradiției, Sfânta Elena a descoperit Sfânta Cruce alături de alte două cruci, cu ajutorul harului divin reușind să afle care este crucea autentică: atingându-le pe fiecare în parte de trupul unui mort, prin puterea Sfintei Cruci acela avea să învie. Aflând de minunea descoperirii Crucii, poporul s-a adunat dorind să se închine. Acest fapt nefiind însă posibil – numărul persoanelor fiind foarte mare – Fericitul Macarie a dispus înălțarea Sfintei Cruci deasupra amvonului. La vederea ei poporul a început a striga cu înfiorată bucurie: *“Doamne, miluiește-ne cu puterea crucii Tale”*.

În semn de mulțumire și de cinste, Sfânta Elena va înălța pe locul mormântului o impunătoare biserică. În acest sfânt lăcaș va lăsa un fragment din cruce, pentru a servi drept amintire celor care ar dori să o vadă, iar cealaltă parte a fost trimisă împăratului la Constantinopol. Însă aceste două fragmente din Crucea lui Hristos, unul aflată la Ierusalim, iar celălalt la Constantinopol, nu vor fi singurele. Încă din anul 350 Chiril al Ierusalimului le spunea celor care contestau răstignirea: *“Întreaga lume s-a umplut din acel moment cu fragmente din lemnul crucii”* (*Prelegeri catehetice*). Există informații din a doua jumătate a secolului al IV-lea și începutul secolului al V-lea cu privire la existența unor asemenea fragmente de cruce în Capadochia, Antiohia și Galia.

Cea mai mare parte din Crucea Domnului a fost capturată de perși în secolul al VII-lea și recuperată de împăratul Heraclius, dar în secolul al XII-lea a fost purtată în luptă de episcopul Betleemului și pierdută, cu excepția, desigur, a tuturor acelor fragmente care au fost păstrate până astăzi cu mare cinste în patrimoniul sacru al multor biserici mănăstiri sau așezăminte creștine.

Crucea reprezintă semnul cel mai de seamă al creștinismului, simbolul iubirii jertfelnice a lui Dumnezeu, manifestată plenar pe Golgota. Prin Cruce am primit energia necreată a tainei împăcării

(*“căci, pe când eram vrăjmași, ne-am împăcat cu Dumnezeu, prin moartea Fiului Său, cu atât mai mult, împăcați fiind ne vom mântui prin viața Lui”* – Romani 5, 10). Dar aceasta nu înseamnă că omul mântuiește doar prin faptul că Hristos S-a răstignit, ci numai dacă trăiește în Biserică, prin Sfintele Taine, și dacă se nevoiește pentru a se împărtăși din energia curățitoare, iluminatoare a lui Dumnezeu, dacă se răstignește el Însuși prin harul lui Dumnezeu. Lucrările noastre ce le facem în vederea dobândirii mântuirii au un caracter teandric. Eu ca om reușesc să mă jertfesc, reușesc să renunț la egoismul și autoafirmarea proprie în favoarea aproapelui, numai întrucât mă împărtășesc de Jertfa lui Hristos, care este veșnică și se actualizează mereu prin preoția slujitoare a Bisericii. Lucrările mântuitoare ale lui Hristos se prelungesc în Biserică, prin Sfintele Taine, Hristos Însuși fiind Cel ce le săvârșește și Cel ce Se împărtășește în mod real prin ele. Iar noi, ca oameni, parcurgând împreună cu Hristos drumul parcurs de firea umană asumată de El, conformându-ne întru totul viața noastră voinței Lui, vom reuși să dobândim mântuirea printr-o împreună-lucrare cu El.

Vasilica Onofrei

Mărturisirea cinstitei Cruci

- Sf. Ioan Gură de Aur -

Nimeni să nu se rușineze de cruce, simbolul sfânt al mântuirii noastre, capul bunătăților, pentru care trăim și pentru care suntem! Ca pe o cunună așa să purtăm crucea lui Hristos! Prin cruce se săvârșesc toate cele ale noastre. Dacă trebuie să te naști din nou crucea este alături! Dacă trebuie să te hrănești cu hrana aceea tainică, dacă trebuie să te hirotonești, dacă trebuie să faci orice, pretutindeni este alături de noi crucea, semnul biruinței ! De aceea o scriem cu multă râvnă și pe case și pe ziduri și pe ferestre și pe frunte și în cugetul nostru. Crucea este semnul mântuirii noastre, al libertății noastre obștești, al blândeții Stăpânului nostru că *“S-a adus ca o oaie spre junghiere”* (Fapte 8, 32; Isaia 53,7). Când îți faci semnul crucii, gândește-te atunci la tot ce s-a petrecut pe cruce și stinge mânia și toate celelalte patimi. Când îți faci semnul crucii umple-ți fruntea cu multă îndrăznire, fă-ți liber sufletul. Știi, doar, care sunt acelea care îți dau libertatea! Pentru aceasta și Sfântul Apostol Pavel ne-a îndemnat, amintind de cruce și de sângele Stăpânului a spus: *“Ați fost cumpărați cu preț! Nu fiți robi oamenilor!”* (I Corinteni 7, 23). *“Gândește-te, ne spune Sfântul Pavel, la prețul dat de Domnul pentru tine și nu fi rob nici unui om!”*, numind crucea preț. Nu trebuie să facem crucea de mântuială cu degetele, ci mai

întâi să o facem cu inima cu multă credință. Dacă-ți faci așa cruce pe față, nu va putea sta alături de tine nici unul din demonii cei necurați, că vede sabia care i-a dat lovitura, vede arma prin care Hristos i-a doborât toată puterea lui.

Să nu te rușinezi, dar, de un atât de mare bine, ca să nu se rușineze Hristos de tine când va veni cu slava Lui, când înaintea Lui se va vedea crucea strălucind mai mult decât razele soarelui. Crucea aceasta a mântuit lumea, a întors lumea la Dumnezeu, a alungat rătăcirea, a adus din nou pe lume adevărul, a prefăcut pământul în cer și a făcut pe oameni îngeri. Din pricina crucii demonii nu mai sunt înfricoșători, ci ușor de disprețuit. Nici moartea nu mai este moarte, ci somn. Din pricina crucii toate puterile care ne purtau război au fost aruncate la pământ și călcate în picioare. Dacă cineva te va întreba: “Te închini Celui răstignit?”, răspunde-i cu glas plin de bucurie și cu fața veselă: “Da, mă închin și nu voi înceta vreodată de a mă închina !” Dacă râde de tine, plânge-l, pentru că e nebun ! Mulțumește Stăpânului că ne-a dat niște bunătăți ca acestea pe care nimeni nu poate să le cunoască fără descoperire de sus. Acela râde pentru că “*omul trupesc nu primește pe cele ale Domnului*” (I Corinteni, 2, 14). Noi însă cu voce mare strigând tare și puternic, să înălțăm glasul și să spunem, și când sunt de față toți păgânii cu mai multă îndrăznire: “Lauda noastră este crucea; ea este capul tuturor bunătăților, ea este îndrăznirea și toată biruința noastră!” Aș dori să putem spune cu Sfântul Apostol Pavel: “*Prin cruce lumea este răstignită pentru mine și eu pentru lume*” (Galateni 6, 14).

Din sinaxarul săptămânii

În ziua 12 septembrie, Biserica Ortodoxă săvârșește pomenirea *Sfântului Mucenic Avtonom* și acelor împreună cu dânsul. Acesta a trăit în vremea împăratului Dioclețian (284 – 305), fiind episcop în Italia. O dată cu inițierea prigoanei împotriva creștinilor va fi nevoit să se retragă în cetatea Bitiniei, unde va desfășura o amplă activitate de propovăduire a dreptei credințe, ctitorind și o biserică cu hramul “Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”. Toate aceste fapte și ostenele vor stârni mânia păgânilor care uneltind împotriva lui și a celorlalți creștini, îl vor prinde și ucide cu pietre. Moaștele sale vor fi descoperite mult mai târziu în chip minunat.

În ziua de 13 septembrie, este sărbătorit *Cuviosul Ioan de la Prislop* a cărui existență se leagă, așa cum arată și numele de Mănăstirea Prislop, din satul Silvașu de Sus, județul Hunedoara. Potrivit tradiției s-a retras de la mănăstire la 500 m

pe râul Slivăț, unde construindu-și o chilie din piatră, cunoscută azi sub numele de “Casa Sfântului” și-a trăit restul vieții în neîncetate rugăciuni post și nevoițe, întocmai ca marii nevoitori întru cele duhovnicești ai primelor veacuri creștine. Sfântul Ioan de la Prislop care a trăit se pare în aceste locuri în secolul al XV-lea sau în prima jumătate a secolului al XVI-lea, rămâne mai ales în conștiința credincioșilor din părțile Hațegului și Hunedoarei, o pildă vie de sfințenie, iar “chilia” sau “casa” în care a viețuit a devenit un veritabil loc de pelerinaj și de reculegere sufletească pentru toți cei care caută cuvânt de mângâiere și de întărire în locurile pitorești ale Prislopului, în care au trăit atâția alți cuvioși călugări cu viață aleasă și bineplăcută lui Dumnezeu.

Sfântul Ierarh Iosif cel Nou de la Partoș, pomenit de biserică în ziua de 15 septembrie a fiecărui an, s-a născut în jurul anului 1568, în orașul Raguza Dalmației, dintr-o familie de creștini vlahi. De tânăr s-a închinoviat în mănăstirea Pantocrator din muntele Athos, fiind călugărit sub numele de Iosif, în locul celui de Iacob, primit prin Taina Sfântului Botez. Îndeplinește, cu aleasă râvnă, mai multe ascultări – între care și cea de preot slijitor – în câteva mănăstiri antonite. În 1650, cu binecuvântarea patriarhului din Constantinopol, deși foarte înaintat în vârstă, a fost rânduit mitropolit al Timișoarei. Se presupune că a fost hirotonit arhieru de către patriarhul sârb de la Ipek, care, pe atunci, purta de grijă duhovnicească a credincioșilor ortodocși. Din teritoriile aparținătoare Iugoslaviei de azi și din Banat, ocupate atunci de turci. A păstorit la Timișoara numai trei ani, deci până în 1653, timp în care a orânduit viața bisericii, a hirotonit preoți, a întărit în Ortodoxie pe credincioșii bănățeni.

Vârsta înaintată l-a determinat să se retragă din scaun și să se stabilească la mănăstirea Partoș, ridicată prin secolul al XV-lea, situată în apropierea graniței româno-iugoslave de azi, pe valea Bârzavei, unde a îndrumat duhovnicește pe toți cei care-l cercetau, săvârșind slujbe tămăduitoare de boli trupești pentru cei aflați în suferință. Se spune că încă înainte de mutarea sa la cele veșnice, în anul 1656, Dumnezeu l-a învrednicit de darul facerii de minuni. Cunoscând aceste lucruri, Sfântul Sinod al bisericii noastre a hotărât canonizarea oficială a Sfântului Ierarh Iosif, act săvârșit în zilele de 6-8 octombrie 1956, în catedrala mitropolitană din Timișoara, unde i-au fost așezate sfintele moaște, spre a fi cinstite cu toată cuviința de către binecredincioșii creștini.

După *Proloagele vol I și Sfinți români și apărători ai legii strămoșești*

Liturgia pe înțelesul tuturor

(urmare din numărul anterior)

11. Ce reprezintă **Ectenia întreită** și în ce moment al Sfintei Liturghii se rostește ?

După citirea Sfintei Evanghelii, diaconul iese din nou în mijlocul bisericii, pentru a îndemna poporul să se roage și mai cu stăruință.: *“Să zicem toți, din tot sufletul și din tot cugetul nostru, să zicem”*. Dacă prin citirea Sfintei Evanghelii preotul a reprezentat pe Mântuitorul în activitatea Sa de propovăduire și de binefaceri, acum el închizând Sfintele Uși, se retrage lângă Sfânta Masă pentru rugăciune, vrând să amintească prin aceasta că Mântuitorul, după ce predica mulțimilor, obișnuia să meargă în locuri retrase, pentru a se ruga. Urmează astfel un șir de rugăciuni, cunoscute sub numele de *Ectenia întreită* sau *Ectenia cererii stăruitoare* (denumire justificată mai ales prin răspunsul *“Doamne, miluiește”*, intonat de trei ori de către strană și credincioși), prin care cerem mila și ajutorul lui Dumnezeu pentru cârmuitorii Bisericii, pentru conducătorii țării, precum și pentru cler, ctitorii adormiți, pentru enoriașii și binefăcătorii bisericii, pentru cei ce aduc daruri și ajută biserica și pentru toți credincioșii care se află de față.

În timpul ecteniei, preotul se roagă în taină ca Dumnezeu să asculte și să împlinească aceste cereri ale noastre: *“Doamne Dumnezeul nostru, primește această rugăciune stăruitoare de la robii Tăi și ne miluiește pe noi, după mulțimea milei Tale, și trimite îndurările Tale peste noi și peste poporul Tău, care așteaptă de la Tine mare și multă milă”*.

Cererile Ecteniei Întreite pot fi completate de alte rugăciuni speciale, determinate de situații deosebite: la vreme de secetă și de foamete: *“Cel ce ridici norii de la marginile pământului și fulgerele spre ploaie le-ai făcut, poruncește aceluia să slobozească ploi liniștite și rouă aducătoare de rodă pe pământ, cu lacrimi ne rugăm Ție, ...”*, la vreme de neconținere a ploilor : *“Cel care cercetezi pământul și înmulțești roadele lui, Cel ce răsari iarbă dobitoacelor și verdeață spre folosul oamenilor, miluiește oamenii și dobitoacele și conținește revărsarea ploilor celor fără măsură...”*, la năvălirea vrăjmașilor, în caz de boli molipsitoare, pentru încetarea morții celei năprasnice, în vreme de orice nevoie și primejdie omenească.

Există apoi, rugăciunile de intervenție permanentă: pentru cei ce călătoresc: *“Cel ce cu Luca și Cleopa ai călătorit în Emaus și prin minunata Ta cunoaștere veseli i-ai făcut să se întoarcă la Ierusalim, călătorește acum și cu robul Tău, acesta (N), care prin noi cu dinadinsul se roagă Ție...”*, rugăciunea pentru cei bolnavi : *“Doctorul sufletelor și al trupurilor, cu umilință și zdrobire de inimă cădem către Tine, și suspinând,*

strigăm Ție: vindecă durerea, tămăduiește patimile sufletului și ale trupului robului Tău ...”

Biserica nu întârzie să aducă și mulțumire pentru împlinirea cererilor și pentru toată facerea de bine a lui Dumnezeu. Și pentru că sunt și oameni care se lasă stăpâniți de ură și vrăjmășie, Biserica, în dorința de a restabili echilibrul moral al familiei și al societății și chiar pentru redresarea morală a acestora, se roagă cu o rugăciune a milei și a iertării și pentru cei ce ne urăsc și ne asupresc pe noi: *“Stăpâne, Iubitorule de oameni, Cel ce Te-ai rugat pentru cei ce Te-au răstignit pe Tine, pe vrăjmașii care ne supără, întoarce-i de la răutatea lot către viața cea cu fapte bune...”*. De asemenea, când relațiile interfamiliare, de serviciu etc. devin tensionate, Biserica adaugă rugăciunea ei liturgică pentru înmulțirea dragostei și dezrădăcinarea urii și a toată răutatea.: *“Doamne, Dumnezeul nostru, caută dintru înălțime, ca un bun, și trimite asupra inimilor robilor Tăi (N), care sunt lipsite de dragoste și de unire și împresurați de spinii urii și ai altor păcate, o picătură din harul Prăsfântului Tău Duh...”*

(va urma)

Bibliografie:

1. Cabasila, Nicolae, *Tâlcuirea Dumnezeieștii Liturghii*, Editura Arhiepiscopiei Bucureștilor, București, 1989
2. *Credința Ortodoxă*, Editura Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Iași, 1996
3. Vintilescu, Petre, *Liturghierul explicat*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1998
4. Vuiescu, C.; C. Dron, *Sfânta Liturghie lămurită pe înțelesul tuturor*, Editura “Credința Strămoșească”, Argeș, 2002

Cronică parohială

Sâmbătă 11 septembrie 2004, micuța **Delia-Andreea**, fiica tinerilor Onică Ciprian-Constantin și Chelariu Ionela, a primit botezul ortodox, fiind

asistată de nașul **Tiberiu Stoian**, în prezența unui frumos grup de tineri creștini. Dumnezeu să le răsplătească fapta creștinească.

Publicație editată de parohia TOMA COZMA
Str. Toma Cozma, nr. 41, cod poștal 700 554, Iași,
tel/fax **211 273**, e-mail: margineanu@mail.dntis.ro
Preot paroh Mihai Mărgineanu
Secretar redacție: Vasilica Onofrei

Se distribuie prin pangarul parohiei. Pentru susținerea acestei publicații, dar și pentru activitățile culturale și filantropice ale parohiei, primim donații în contul 276 450 deschis la Raiffeisen Bank, filiala Iași.